

*Назаренко Ольга Анатоліївна,
викладач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ЮРИДИЧНА ПРОФЕСІЯ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНОСТІ

Проблема удосконалення якості вищої освіти завжди мала актуальне значення для суспільного життя держави, яка прагне зосередити свою увагу на соціальних потребах своїх громадян, що прагнуть до удосконалення свого інтелектуального та професійного розвитку. Такі прагнення повинні викликати не тільки повагу та захоплення з боку держави, але й безпосередньо практичним чином сприяти їх втіленню в життя. Адже, на сьогоднішній день жодна цивілізована держава світу не зможе повноцінно розвиватись без наявності кваліфікованих кадрів, які представляють собою вагомий для неї інтерес. Особливим чином, якщо мова йде про виховання фахівців, які працюватимуть у юридичній сфері, яка пройшла тривалий історичний шлях формування. Разом з тим, слід зазначити, що юриспруденція досить потужно та стрімко піддається впливу держави, яка встановлює відповідні правила для її життєдіяльності. Крім того, варто пам'ятати про те, що першим кроком на шляху до того, щоб стати фахівцем у галузі юриспруденції є здобуття вищої юридичної освіти. Оскільки, у разі відсутності якої унеможлиблюється зайняття особою кваліфікованою діяльністю з надання правової допомоги.

Саме тому перш за все необхідно звернутись до наукової літератури, де надається визначення освіти, як самостійної системи, функцією якої є систематичне навчання та виховання членів суспільства, орієнтація їх на оволодіння певними науковими знаннями, ідейно-моральними цінностями, вміннями, навичками, нормами поведінки, які визначаються культурними, політичними та соціально-економічним замовлення суспільства, а також рівнем його матеріально-технічного розвитку. Як зазначає О.С. Захарова на теперішній час розвиток суспільства ставить вищу професійну освіту перед необхідністю забезпечення і підвищення якості підготовки спеціалістів юридичного профілю. Як відомо, сучасний юрист – це спеціаліст, який володіє компетентністю, знаннями, вміннями та навичками, які дозволяють в подальшому на високому рівні здійснювати професійні функції в швидко змінюваних економічних умовах [1, с. 222]. Фундаментом юридичної освіти є загальнотеоретичні дисципліни (Теорія держави та права, Історія держави та права зарубіжних країн, Філософія права), які є невід'ємною частиною освітньої складової підготовки майбутніх юристів. Так, Ю.М. Бондар зазначав, що саме дисципліни ґрунтовного теоретичного рівня методологічного й філософсько-світоглядного спрямування в першу чергу сприяють формуванню в демократичному суспільстві сучасного гуманістичного правового мислення фахівця правознавця. Оскільки, саме дисципліни, які мають такий зміст в усі часи склали основу юридичної освіти, що стосується саме фахової підготовки юристів західної правової культури. Крім того, саме вони надають повне уявлення про справжню природу права, а головним чином надають можливість зрозуміти його справжній зміст [2, с. 16].

Варто підтримати думку автора про те, що теоретичні дисципліни є невід'ємними елементами юридичної освіти, які містять ключові знання стосовно права та держави, зокрема її поняття, концепції та теорії, які всебічно розкривають їх сутність. Наявність можливих прогалин у освітньому процесі під час вивчення цих дисциплін спроможні призвести в подальшому до обтяжень у продуктивному вивченні галузевих навчальних дисциплін, які в залежностей від специфіки свого напрямку деталізують та використовують закладені теорією знання. Поряд з тим, не потрібно забувати й про інший бік професії юриста, який є не менш важливим ніж його інтелектуальна кваліфікація, а саме мова йде про моральні, психологічні та духовні риси суб'єкта.

У зв'язку з чим слід навести думку Д.О. Сабліна, який вважає, що підготовка не просто кваліфікованих, але й високоморальних юристів повинна стати одним з пріоритетів державної політики у сфері освіти. Виходячи з чого, кваліфікована характеристика випускника спеціальності «Юриспруденція», говорить про те, що юрист повинен: 1) розуміти сутність і соціальну значимість своєї професії; 2) володіти професійною етикою, глибокою повагою до закону та бережним ставленням до соціальних цінностей правової держави, честі та гідності громадянина, високою моральною свідомістю, гуманністю, почуттям обов'язку, відповідальності за долі людей та довірену справу, принциповістю та незалежністю в забезпеченні прав, свобод та законних інтересів особистості, необхідної волі та наполегливості у виконанні прийнятих правових рішень [3, с. 18]. Так, на думку З.В. Макарова морально-психологічні якості юриста – це професійна основа його ділових якостей. Аморальний юрист – це не юрист. Суддям, прокурорам, адвокатам, відповідно необхідно володіти багатьма моральними якостями, серед яких є також головні, провідні, обов'язкові для виконання конкретної професійної діяльності. Сам по собі моральний ідеал професії юриста – це сукупність поглядів, які складаються з уявлень про моральні якості, які розвиваючись і удосконалюючись, вимагають морального виховання і самовиховання з метою кращого виконання професійних обов'язків. Структура морального ідеалу юриста складається з двох груп моральних якостей: 1) моральні якості, які визначають ідеал судді, прокурора, адвоката, слідчого, які дають загальне направлення розвитку особистості при виконанні професійної діяльності: справедливість, гуманність, чесність, хоробрість, відповідальність, принциповість, самостійність, об'єктивність та витримку; 2) моральні якості, необхідні судді, прокурору, адвокату, слідчому у відносинах один з одним та іншими учасниками кримінального процесу: чуткість, гідність, повага та ввічливість [4, с. 201–202].

Можна погодитись з позицію автора, щодо характеристики необхідних моральних якостей юриста. Так, юридична професія характеризується не просто набором кваліфікованих знань, які у подальшому будуть використовуватись особою під час практичної реалізації отриманих правових знань та вмінь з метою власної самореалізації та отримання матеріального прибутку, але й також закликатиме пам'ятати про моральні цінності та ідеали, які являються не менш важливими для юриста. Незалежно від того є він суддею, прокурором, адвокатом чи слідчим кожен з них має дбати не тільки про матеріальні, але й моральні блага.

Ефективність їх професійної діяльності залежить від вміння поєднувати в собі ці важливі два компоненти. Тільки тоді можна говорити про те, що особа повністю реалізувала себе в обраній нею юридичній професії.

Загалом, на думку М.Л. Давидової, можна констатувати, що ознаки, які характерні для тієї чи іншої юридичної спеціальності, які й власне мають намір відображати якості професії юриста, все ж існують. Так, першою та найбільш значимою є наявність професійного юридичного мислення. Сутність юридичної освіти полягає не тільки в переданні певної кількості інформації, що сприймається суб'єктом, але й у формуванні у нього особливого способу сприйняття цієї інформації. Саме юридична освіта забезпечує засвоєння найголовніших цінностей, які визнаються в межах юридичної парадигми безумовними істинами і такими, що слугують ідейними основами професійного мислення. Поряд з тим необхідна і зовнішня основа, яка полягає у володінні прийомами та способами професійної діяльності – юридичною технікою. Вона полягає у кваліфікованості юриста, яка лежить в основі його професіоналізму та виступає гарантією професійного успіху. Навички складання документів, інтерпретація юридичних текстів, аргументації своєї правової позиції необхідної будь-якому юристу, незалежно від конкретної спеціальності та сфери діяльності [5, с. 6–8]. Для юридичної професії дуже важливе значення має всебічний розвиток особистості, яка вирішила стати юристом та повинна відображати високий рівень правосвідомості, моральності, інтелектуальних здібностей, які допоможуть їй у практичній реалізації теоретичних знань. Позиції науковців наголошують на цих важливих елементах, які мають визначальне значення для їх якісної професійної діяльності.

Таким чином, необхідно зробити висновок, що проблематика теми юридичної професії продовжує залишатися однією з найбільш обговорюваних у юридичній науці. Оскільки, так чи інакше з плином часу відбуваються певні соціальні та політичні зміни, які впливають на її стан, який породжує необхідність продовження активної роботи щодо впровадження за допомогою правової науки подальших позитивних змін, які мають на меті забезпечення якості та ефективності такої професії. Сучасний стан юридичної освіти ХХІ ст. передбачає залучення в освітній процес інноваційних освітніх технологій, які покликані її удосконалити та роботи більш доступною та продуктивною. Саме такі новели слугують однією з причин, що викликає активний науковий дискурс серед вчених, які прагнуть розтлумачити можливі непорозуміння, надати кваліфіковану оцінку змінам та реформам, які відповідають за освітні зрушення. Проте, як вже було зазначено вище, основними складовими юридичної професії на які має орієнтуватись кожен юрист мають бути перш за все наявність відповідних професійних знань, вмінь та навичок, які він отримує за допомогою юридичної освіти вивчаючи відповідні навчальні дисципліни, що формують його уявлення про майбутню професію, а також звісно моральний критерій, який допоможе правильно будувати свою майбутню професійну позицію на засадах справедливості, доброчесності, порядності та гуманності.

Список використаних джерел

1. Захарова О. С. Повышение качества юридического образования. *Вестник Чувашского университета*. Чебоксары, 2006. № 5. С. 222–226.
2. Бондар Ю. М. Академічна спільнота як рушійна сила докорінних змін у вітчизняній юриспруденції. *Кафедра теорія держави та права: етапи становлення та перспективи розвитку*: наук.-теорет. конф., м. Київ, 2 червня 2016. Київ, 2016. С. 13–17. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/14636>.
3. Саблин Д. А. Аксиологические основания юридического образования. *Вестник Оренбургского государственного университета*. Оренбург, 2012. № 9 (145). С. 18–22
4. Макарова З. В. Нравственный идеал профессии юриста. *Судебная власть и уголовный процесс*. Воронеж, 2016. № 2. С. 200–203.
5. Давыдова М. Л. Обучение юридической профессии в России и США: к вопросу об универсальных основаниях. *Право и современные государства*. Москва, 2012. № 3. С. 4–12.

Павлютін Юрій Миколайович,
доцент кафедри адміністративної діяльності поліції
Одеського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ У СФЕРІ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Світові процеси глобалізації спричинили утворення транснаціональних злочинних організацій з відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, дії яких є загрозою національній безпеці будь-якої держави. При цьому даний процес відбувається набагато швидше, ніж процес правової й економічної інтеграції на державному рівні, оскільки злочинці не обмежені такими умовностями, як політична несумісність, відсутність необхідного правового регулювання, суверенітет держави тощо. Характер злочинної діяльності вимагає активної взаємодії з правоохоронними органами різних країн, про що свідчать міжнародно-правові нормативні акти.

На сьогоднішній день у Європі прийнято чимало нормативно правових документів що стосуються механізмів співпраці у питаннях боротьби з кримінальними правопорушеннями. Зокрема, це Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 р.; Європейська Конвенція про взаємну допомогу в кримінальних справах, 1959 р.; Європейська Конвенція про міжнародне визнання рішень у кримінальних справах, 1970 р.; Європейська Конвенція про